KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

URHO KIERIMO
Vastaava päätoimittaja
Turku, puh. 11 490

RURIK PITKÄNEN
Toimitussihteeri
Liisankatu 27, E 10 • Puh. 38 154

Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa • Hinta 100 markkaa koko vuodelta

N:o 11
Marraskuu

Postisiirtotili
N:o 6825

1947
52. vuosikerta

Toimitusneuvosto: Eino Karilas - J. K. Palomaa - Lauri A. Paunu - Katri Pitkänen

LOMAKURSSITOIMINTAMME

Liittomme viime edustajakokouksessa päätettiin alottaa n.k. lomakurssien järjestäminen täydentämään kouluissamme saatua tietopuolista opetusta. Koska kaikenlaisten jatkokurssien järjestäminen kuuluu pääasiassa Kuuromykkäin Auttajayhdistyksille, nyk. Kuurojen Ystäville, annettiin lomakurssienkin järjestäminen mainitulle liitolle, joka onkin jo lähettänyt kiertokirjeellä kehoituksen haaraosastoilleen toimenpiteisiin ryhtymiseksi.

Olen nyt tutustunut erikoisesti Tanskassa jatkokurssitoimintaan, joka soveltuu myös meidän oloihimme. Tanskan Kuurojenliitto on jo kymmenen vuoden ajan järjestänyt jatkokursseja nimellä "Højskolekurs". Kurssien toimeenpanosta vastaa liiton puolesta erikoinen valiokunta, johon kuuluu kutsuttuina jäseninä kaksi kuulevaa ja kolme kuuroa. Liiton puheenjohtaja kuuluu siihen ilman muuta. Valiokunta laatii vuosittain toimintasuunnitelman sekä kustannusarvion kursseille, jotka pidetään kesän aikana, sekä hankkii tarvittavat varat. Kurssien rahoittamisesta huolehtii Tanskan Kuurojenliitto, "Effata" yhdistys sekä Døvstummeforeningen af 1866. Osanottajilta kannetaan myös osanottomaksu, josta kuitenkin vähävaraiset saavat 50 %:n alennuksen ja varattomat pääsevät ilmaiseksi.

Keväällä julkaistaan kurssiohjelma ja kehoitus niihin osallistumiseen. Ilmoittautuneet saavat täytettäväkseen kaavakkeen, mistä mm. käy selville, haluaako asianomainen kursseille pyrkijä vapaaoppilaspaikkaa, alennusta tai kykeneekö hän itse suorittamaan kurssimaksun kokonaan. Kun kaavakkeet määräaikaan mennessä palautetaan valiokunnalle, laatii se luettelon kaikista, jakaen anomukset neljään ryhmään. I. ryhmään pannaan ne, jotka kykenevät itse maksamaan kurssimaksunsa kokonaan. II. ryhmään taas ne, jotka pyytävät 50 % alennusta ja ovat siksi kehittyneitä, että voivat käyttää opetuksen täysin hyväkseen. III. ryhmään tulevat vapaaoppilaiksi pyrkivät lahjakkaat kuurot ja IV ryhmään muut. Itsestään selvää on, että vapaaoppilaitten karsinta on ankarin, sillä pyrkimyksenä on saada kurssit kannattamaan itsensä niin vähällä avustuksella kuin mahdollista. Hyväksytyille lähetetään sitten tieto siitä, milloin heidän on saavuttava kursseille ja mitä otettava mukaansa.

Kurssit järjestetään milloin missäkin kansanopistossa samanaikaisesti kuulevain opintojen kanssa. Opettajina toimivat kuurojenkoulujen opettajat, jotka tähän uhraamastaan loma-ajasta saavat korvauksen. Myöskin kuurot pitävät esitelmiä kursseilla hyväksytyn ohjelman puitteissa. Mainittakoon, että valiokunnan jäsenet ovat kursseilla mukana koko ajan ja laativat luento- ja retkeilyohjelman aina seuraavaksi päiväksi. He saavat vapaan ylläpidon kurssiajalla

sekä palkkion pitämistään esitelmistä ja luennoista, kuten muutkin opettajat. He vastaavat myös järjestyksestä.

Vapaa-aikoina ja illanvietoissa kurssilaiset seurustelevat kuulevien kanssa ja saavat niin ystäviä heidän keskuudestaan. Siten tulee kuurojen asia tunnetuksi laajoille piireille ympäri maan, mikä on myös suuriarvoinen asia ja etu kuuroille.

Kurssit järjestetään aina jotain määrättyä ainetta koskevaksi, että se saataisiin kokonaisuudessaan ja perusteellisesti opituksi. Ensimmäisenä järjestettiin mehiläishoitajien kurssit. Myöskin on järjestetty yleisurheilukursseja. Osanotto on kursseille ollut runsasta, koska siten on loma-aika voitu käyttää hyödyllisesti hengen ja ruumiin virkistykseksi melko halvoin kustannuksin.

Mielestäni tulisi meidän seurata tanskalaisten kurssiesimerkkiä ja ottaa koko kursien järjestäminen liittomme huoleksi yhteistoiminnassa Kuurojen Ystävien liiton kanssa. Voisimme valita erikoisen "lomakurssitoimikunnan", johon kuuluisi kolme kuuroa omasta liitostamme sekä kaksi kuulevaa Kuurojen Ystävistä. Kurssit voitaisiin järjestää aluksi yhdessä paikassa jossakin maaseudun kansanopistossa hyvin keskitetyllä ohjelmalla 8—10 päivinä, noin 40—50 osanottajalle. Myöskin jokin kuurojenkoulu Keski-Suomesta voisi tulla kysymykseen, edellyttäen että kurssilaiset saavat tilaisuuden luentojen lomassa myöskin uintiin ja urheiluun sekä muuhun ulkoiluun. Mikäli kursseja pidetään maan laitaosissa, olisi kurssipaikkaa aina vaihdettava niin etteivät Etelä- ja Länsi-Suomen kuurot joudu edullisempaan asemaan kuin Itä- ja Poisjois-Suomen. Meillä on kylläkin se etu, että voimme kursseillemme saada 25 %:n alennuksen rautatielippujen hinnoista.

Ruotsissa on ihanteellinen kurssipaikka Riisin herraskartano lähellä Karlstadia. Siellä tullaan ensi kesänä järjestämään kurssit, joille odotetaan Suomesta 7, Tanskasta 7, Norjasta 7 ja Ruotsista 9 osanottajaa, yhteensä 30 nuorta kuuroa. Tanskan liitto myöskin odottaa naapurimaista kuuroa nuorisoa omille kursseilleen. Kunhan mekin saamme oman kurssitoimintamme ensi kesänä alkamaan, voimme puolestamme kutsua toisten maiden kuuroja vieraiksemme ja niin päästä kiinteämpään vuorovaikutukseen toisten pohjoismaiden kanssa. Samalla yhteinen viittomakieli voittaa alaa ja vähitellen päästään siihen, että meidän kursseillamme tullaan toimeen yhdellä tulkilla vieraskielisiä varten, kun aluksi olisi otettava ainakin Tanskasta ja Norjasta mukaan omat tulkit sekä yksi ruotsinkielinen tulkki.

Kun ja jos maatalousammattikoulumme Saaren kartanossa pääsee alkamaan ja sille rakennetaan oma suuri oppilasasuntola, voitanee vastaisuudessa keskittää kaikki lomakurssitoiminta sinne, mikäli katsotaan edullisemmaksi.

Meille on pääasia, että jatkokurssitoiminta saadaan pian käyntiin ja niiden järjestämiseen myöskin kuuroja voimia. Siten on niiden jatkuvaisuus turvattu, kun kuurot voivat vaikuttaa kurssiensa sisältöön ja järjestelyyn aina vain paremmin tarkoitustaan vastaaviksi, niinkuin Tanskassa on laita.

Terveiset muuten kohtalotovereilta Ruotsista ja Tanskasta kaikille Suomen kuuroille.

Malmössa 1 marrask. 1947.

REP.

LUONTO PUHUU

Myöhäissyksy. Luonto on riisuutunut. Puut ovat luovuttaneet värikkäät lehtikruununsa, tuulen viemänä lehtipyörteenä olemme nähneet niiden lentävän ryöppyinä, kadoten maan uomiin ja ojiin. Syysauringossa kolea lehtipuumetsikkö hohtaa violettina pajupuskat sinipunervina — kas kuinka kylmä syksykin voi olla kaunista, ilma on niin raikas. Syksyn kosteus hohtaa hopeana. Ei syksy olekaan niin ikävä — linnut ovat tosiaan lähteneet, ei näy vikkelästi lentelevä pääsky, — mutta onhan uskolliset harmaat varpuset ja lihavat kyyhkyset... Syysmetsikössä on niin hauska retkeillä, luonto on niin värikästä, sen lavastukset ovat violettia niin kaunista sinipunervaa se on niin väririkasta, puiden paljaat oksat hohtavat ihmeellisesti syysauringossa. Ilma on niin kevyttä hengittää. Kuinka rauhallista onkaan täällä luonnon suuressa salissa — on niin ihmeellistä aistia tätä kaikkea. Merkillinen tämä luonnon kuvakirja kuinka sillä onkaan aina uutta annettavaa. Kas kun puolukan varvut ovat paljaina — ahkerat ihmiskädet ovat olleet poimimassa. Merkillistä. Tuntuu kuin maa vaistoaisi talven tulon, luonto puhuu sen värillään. Metsikkö: riisuutunut metsikkö — kohta talvi peitteensä antaa — lepää silloin luonto — kyllä olemme katselleet kauneuttasi, ihailleet väriäsi, puhtauttasi ja tuoksuasi. Kiitos kaikesta, suurta ja voimallista on luomistyösi. Tapaamme pian uudessa asussasi.

Meri — suuri Luojan luoma meri voimakas on syyslaulusi, voimallinen on sinfoaniasi. heikot mylvintääsi pelkäävät. Merenlapset pauhintaasi katselevat ja kuuntelevat, sehän on luonnon ylistyslaulua Jumalalle. Koko luonto puhuu ylistystä. Meri — pian levähtää saat, talvi jäävaippansa kohta antaa.

Rakas ystäväni, ihmiselläkin täytyy olla syksynsä! Riisuudu, anna syystuulen läpikäydä sisimpäsi, anna sen puhdistaa ja poistaa pahat ajatuksesi ja tekosi, vihasi, juorusi, kaiken pahan aikomuksesi. Ystäväni, olet oma minä, olet sydämesi sisällä, sinne ei vieras pääse. Itse Sinun on sydämesi avattava. Avaa se, vastaanota hyvyys ja lähimmäisesi ystävyys — ydämen kyllyyden hyvyys — se on suurin lahja. Vaali sitä. Rakkaat ystäväni, syystaivaalle ovat Jumalan kynttilät syttyneet — tähdet loistavat. K.m. yhdistykset olkaa ähtinä toisillenne keskuudessanne — Loistakaa — se opastaa! Älkää kulkeko maailman sumussa joudutte vaarojen käsiin. Hyvä sydän on kuin aurinko, joka poistaa sumun ja silloin tiemme on näkyvä. Elämän tie — se on tavoittelemisen arvoinen. Se on kuuliaisuuden, nöyrtymisen avuliaisuuden — uskon tie. Usko! Joka uskoo, se voittaa. Se on suuri lupaus — se on iankaikkisen rauhan lupaus ja tosi täyttymys, jokaisen uskollisen kohdalla.

Reino Grev.

VIITTOMAKIELEN "OIKEAKIELISYYDESTÄ„

Kuten tunnettua, on viittomakieli meidän maassamme saanut kasvaa ja kehittyä omissa oloissaan, kuin sadun Kasper. Siitä syystä siinä suorastaan vilisee erilaisia murteita, epäjohdonmukaisuuksia ja virheitäkin. Haluaisin tällä kertaa kiinnittää huomion kahteen pieneen, mutta sitä useammin esiintyvään sanaan o l l a ja j o s.

O l l a sanalla on suomenkielessä kaksi erilaista merkitystä. Valaisemme näitä merkityksiä kahdella esimerkkiryhmällä.

1. m e r k i t y s r y h m ä: o l l a = ruots. hava, jag har. Esim. sinulla o n aasi. Pojalla o n kirja. Jalassa o n viisi varvasta. O n k o sinulla tulitikkuja? Kaikissa näissä esimerkkilauseissa o n sanalla on omistamisen merkitys.

Miten viitomme ensimmäisen esimerkin? — sinä — omistamismerkki (= oik. käden sisäsyrjä koskettaa vas. rintaa = ruots. har) — aasi. Tässä viittomisessa ei ole mitään erehtymisen mahdollisuutta. Se merkitsee vain: Sinulla on (omistat, on hallussasi) aasi.

Huomautus: sanalla o m a on oma erityinen viittoimensa, jota ei saa sekoittaa tähän!

2. m e r k i t y s r y h m ä: o l l a = ruots. vara, jag är. Esim. Sinä o l e t aasi. Talo o n punainen. Aika o n vakava. Poika o n kuollut.

Kaikki tämän ryhmän esimerkkilauseet antavat vastauksen kysymykseen millainen? Useimmiten tämä o l l a vastaa juuri kysymykseen millainen? Se ilmoittaa yleensä laatua, ominaisuutta, olemista, suhdetta jne.

Tällöin ei o l l a sanaa voi viittoa omistamismerkillä. Hyvin usein näkee, että esimerkkilause "sinulla on aasi" ja "sinä olet aasi" viitotaan samallat avalla. Se on virhe. Ei huomata, että o n sanalla näissä kahdessa lauseessa on aivan erilainen merkitys.

Tavallisessa viittomisessa tälläinen o n jää kokonaan viittomatta. Sanotaan vain: talo — punainen, poika sairas.

Mutta esim. lauluja viitottaessa o n on viitottava = kyllä. Näin tekevät vanhat kuuromykät, he jotka osaavat vain viittoa.

O n sanalla on vielä k o l m a s k i n k ä y t t ö. Esim.: Äiti on ollut levoton. Poika on kuollut.

Tässä o n sanaa käytetään apusanana, joka osoittaa jotakin ennen tapahtunutta tai jo tapahtunutta. Silloin se kai on viitottava viittoimilla e n n e n tai j o. Ruotsinkielestä ei tässä kohden ole apua, sillä apusanana käytetään siinä harsanaa.

Vanhat kuuromykät viittovat sanan j o s = e h k ä. Tämähän on hyvin selvä viittoin. Mutta olen nähnyt, että monet ovat hyljänneet tuon viittoimen ja ruvenneet tavaamaan sormiaakkosilla sanan jos.

Myöskin Ruotsissa tämä sana aina tavataan sormilla (siinä on kirjaimet om). Mutta suomalainen kuuromykkä ei voi ymmärtää, mitä merkitsee sana o m eikä ruotsalainen kuuromykkä ymmärrä, mitä merkitsee meikäläinen, sormin tavattu j o s. Eiköhän tällä kohtaa olisi syytä palata vanhaan suomalaiseen viittomatapaan.

L. A. P a u n u.

Hyvät ystävät, tilatkaa lehtenne postitoimiston kautta! Paras on tilata jo ennen vuoden loppua!

PARTIOLEIRILTÄ

Heinäkuun 11 pnä 1947 olimme partioleirillä Kaartsalossa. Siellä oli n. 200 partiotyttöä, kaikki sinisiä. Leiri kesti 10 päivää ja hauskaa oli. Ensinnäkin pystytimme jokainen joukkue omaan alueeseemme teltat. Jos joku olisi kiivennyt korkeaan puuhun, olisi nähnyt allansa telttameren. Jokaisessa teltassa oli päämies, joka sai valita omasta joukkueestaan viisi tai kuusi tyttöä telttaansa.

Joka päivä klo 7 oli aamuherätys. Heti juoksimme ulos ja voimistelimme 15 min. Se joka kerkisi, juoksi järven rantaan pesemään itsensä ennen lipunnostoa. Teltat siivottiin lipunnoston jälkeen ja sitten juostiin teelle. Teen jälkeen oli raamattutunti, jolloin luettiin päivän teksti ja sitten laulettiin. Laulua kesti puoli tuntia, jonka jälkeen menimme aamiaiselle. Kullakin joukkueella oli oma "ruokasalinsa" järven rannassa. Keittiöapulaisiksi valittiin joka päivä kolme tyttöä joka joukkueesta; he keittivät ruuan omalle joukolleen. Syödessä, istuimme maassa. Ruoka olikin katettu pöydälle, joka oli tehty yksinomaan oksista ja narusta. Keittiöapulaiset tarjosivat sieltä ruuan. Ruuan jälkeen oli ensimmäinen työtunti, jolloin teimme oksista aitoja, y.m.s. Sitten oli yksi tunti leikkiä ja urheilua. Klo 2—3 oli uintia. Hyvät uimarit uivat äkkisyvässä hietapohjaisessa koulurannassa, aloittelijat saunarannassa, jossa oli matalaa. Uinnin jälkeen oli 1 tunti lepoa. Se virkisti ja klo 4—5 oli toinen työtunti. Sen jälkeen ryntäsimme päivälliselle. Jokainen pesi itse astiansa järvessä.

Ruuan jälkeen oli vapaata seurustelua, jolloin myytiin talon kuistilla postikortteja, -merkkejä, muistoja Kaartsalosta ja muuta pikkutavaraa. Sitten oli lipunlasku, iltatee ja iltanuotio. Iltanuotiolle mentiin pitkässä jonossa, huovat yllä. Siellä esitettiin kaikenlaista hauskaa ohjelmaa.

Joukkueiden välillä järjestettiin erilaisia kilpailuja. Siisteyskilpailussa tarkastettiin teltat, niiden ympäristö ja kädet. Sen voitti V joukkue, johon kuului m.m. muutamia Turun kuuroja Tähtityttöjä ja allekirjoittanut. V joukkue voitti muutkin kilpailut, m.m. maamerkkikilpailun. Jokainen joukkue lähti eri suuntaan. Matkalla tavattiin sairaita, joita piti hoitaa, kirjeitä, joissa määrättiin tekemään sitä ja sitä. Koko kierros kesti suunnilleen 2 tuntia.

Sitten oli vielä rakennuskilpailu, jolloin rakennettiin pienoiskokoon oksista ja risuista maatalo. Siihen tuli talo, navetta, sauna, kaivo ja puutarha ja joki. Nuotiokilpailussa koetti kukin joukkue laatia itselleen parhaan ohjelman. V joukkue suoriutui parhaiten siitä. Olen kertonut partioleiriltä nyt ainakin suurin piirtein ja voin siihen lisätä vain, että todella hauskaa on ollut Kaartsalon liittoleirillä.

Sirpa Manninen.

Tilatkaa ajoissa Kuuromykkäin Lehti huviksi ja hyödyksi itsellenne v. 1948!

Kehoitamme kaikkia tilaajia nyt jo uudistamaan lehden tilauksen vuodeksi 1948 koska tammikuun numero lähetetään ainoastaan niille, jotka ovat uudistaneet tilauksensa. *Tilaushinta* ***125:–*** *vuosikerralta.*

Kaikkein paras ja halvin tapa on tilata lehti paikkakuntanne postitoimistosta, jolloin ei tilaushinnan lisäksi mene mitään postimaksuja. Myöskin postisiirtotiliä n:o 6825 voidaan käyttää.

Asiamiehet, joita on jokaisessa yhdistyksessä, saavat keräämistään tilauksista vähentää palkkiona 10 %. Rahan pitää seurata tilauslistan mukana kirjatussa kirjeessä tahi postiosoituksena. Tilauslistana voitte käyttää tavallista paperia.

Niitä arv. ilmoittajiamme, joilla on maksamattomia ilmoitusmaksuja, kehoitetaan lähettämään suorituksensa ennen tämän vuoden päättymistä. Maksut käyvät selville lehtemme takasivulla olevasta ilmoituksesta.

Toimitus.

ÅVIK KODIN PUOLESTA

Hyvinkäällä yhdellä puolen herttaisen joen sivuavalla mäentöyräällä seisoo Åvik vanhojen k.m. naisten koti puutarhan, peltojen ja pienen männikkökukkulan ympäröimänä. Paikka on mitä ihanteellisin, johon vieras heti ensinäkemältä ihastuu. Rakennukset ovat siistejä ulkoa ja sisältä ja hyvin kodikkaasti kalustettuja ovat huoneetkin, joista kylmä laitosmaisuus on kaukana. Vieraan tekee mieli itsekin asettua tänne taloksi, niin viehättävää Åvikissa on. Mutta jos kysymme johtajattarelta miten taloudellinen puoli luistaa, saamme kuulla melkein hätkähdyttävästi, että Åvik kamppailee vaikeuksissa. Inflaatio on senkin niellyt kurimukseensa, kuten kaiken muunkin. Valtiolta tuleva vuotuisapuraha ei mitenkään riitä. Åvikin oli m.m. pakko myydä lehmä, että se saattoi ostaa puita. Allekirjoittanut pyytää täten vedota kuuromykkäin yhdistyksiin ja kerhoihin, että palaisimme John Sundbergin ajan tapoihin kokoamalla ainakin kerran vuodessa varoja Åvikin vanhusten ja sokeitten hyväksi. Vaikka yhdistyksillä itsellään saattaa olla vaikeuksia älkäämme silti eläkö itsekkyydessä, vaan ojentakaamme auttava käsi heille. Epäitsekästä antajaa Jumala siunaa. — Mainitsen vielä, että raittiusseura "Surd" Helsingissä on ensimmäisenä pannut toimeksi luovuttamalla osan äskettäin pidetyn, joskin huonon kannatuksen saaneen iltamansa tuloista.

Ida Mouton.

KUUROMYKKÄIN JOULU

ilmestyy taas ensi jouluksi sisältörikkaana ja monipuolisesti kuvitettuna. Kirjoittajista mainittakoon: Lauri Paunu, Ahti Paulaharju, Urho Kierimo, J. K. Palomaa, Katri Pitkänen, Vilho Nenonen. y.m.

Joululehtemme hinta on 35 markkaa, joten tarmokkaat myyjät voivat siitä saada hyvää sivuansiota itselleen.

Keskushallitus on vahvistanut myyntipalkkioiksi seuraavat määrät:

10– 50	kappaleesta	10 %
51– 100	„	15 %
101–1000	„	20 %
yli 1000	„	25 %

Lisäksi toimeenpannaan asiamiesten kesken

MYYNTIKILPAILU,

jossa eniten joululehteä myyneet saavat:

I. palkintona	....	3000 markkaa
II. „	....	2000 „
III. „	....	1000 „

Vielä arvotaan kaikkien vähintään 100 joululehteä myyneitten kesken yksi 1000 markan ylimääräinen palkinto.

Tehkää tilauksenne jo tänään.

JOULU- JA UUDENVUODEN ONNITTELUT

julkaistaan lehtemme joulukuun numerossa. Hinta 20 markkaa nimeltä, yhdistyksiltä 100 mk. Tulot tulevat stipendirahastoon, josta jaetaan opinto-apurahoja m.m. ulkomaisiin kursseihin osallistuville kuuroille.

Asiamiehet, ryhtykää nimien keruuseen tarmokkaasti jokaisessa yhdistyksessä. Nimet maksuineen (postisiirtotiliämme käyttäen) oltava toimituksessa ennen jouluk. 1 päivää

Kuuromykkäin Lehdessä saa tiedot matkalippualennuksista, kokous- ja juhlatilaisuuksista, urheilusta, ulkomaanmatkoista ja kaikesta muustakin.

Vain tyhmä voi olla tilaamatta omaa lehteänsä. — Me emme ole tyhmiä, siksi tilaamme Kuuromykkäin Lehden!

Kuuromykkäin avioliitosta

Olen mielenkiinnolla seurannut sitä sananvaihtoa, joka on syntynyt Erik Iso-Ettalan kirjoituksen johdosta. Heti alussa minun on tunnustettava, että tämän kirjoituksen itse lähetin sen luettuani lehdessämme julkaistavaksi. Onhan nimitäin moitittu sitä, että tätä kirjoitusta yleensä on julkaistu. — Olen hyvilläni, että kirjoitus tuli julkaistua, sillä se on vain "suolaa" nykyisenä aikana. Kirjoituksen arvostelu on ollut ankara. Toimitusneuvostolle osoitettu ankara moitekirje olisi pitänyt osoittaa minulle.

Erik I-E:n kirjoitus ei ole niinkään paljon moitittava, vaan varoittava ja opettava. Eikö olekin hyvä, että saamme joskus arvosteluakin. Se tuntuu kirvelevältä ja harmittavalta, mutta se kuitenkin avaa silmiämme näkemään niitä vaaroja, joita esiintyy, ei ainoastaan kuurojen, vaan myöskin kuulevien avioliitoissa.

Oma kokemukseni on se, että kuurojen lapset yleensä ovat olleet erittäin hyvin kasvatettuja, vieläpä lahjakkaitakin. On siis totta, että kuurot vanhemmat pystyvät hyvin kasvattamaan lapsensa kunnon kansalaisiksi. Erik I-E vain toteaa, että on ikävää, *jos* kuurot vanhemmat jättävät lapsensa vieraitten kasvatettaviksi. Hän siis tarkoittaa varmasti kuurojen parasta. Älkäämme siis heittäkö häntä kivellä; hän on vain paljastanut ne ikävät mahdollisuudet, joita kuurojen lasten kasvatuksessa voi piillä. Ottakaamme näistä sanoista oppia niin puolison valinnassa kuin lasten kasvatuksessakin.

Parhaat kiitokset Teille, Te kuurot vanhemmat, jotka olette kasvattaneet kunnon kansalaisia lapsistanne heille itselleen onneksi ja koko isänmaallemme kunniaksi.

Urho Kierimo.

MUISTELMIA KESÄLOMAVIETOSTANI.

Koska viime keväänä rupesin miettimään ja ajattelemaan menneitä muistorikkaita aikoja monien vuosikymmenien taakse ja mieleeni ja ajatuksiini tuli, että minun toinen rakas mieheni Alarik Paavalinpoika kuoli 29 vuotta sitten ja on haudattu Kustavin hautausmaahan, niin päätin lähteä juhannukseksi Kustaviin katsomaan miesvainajan hautaa ja siellä

olevia sukulaisia tervehtimään. Kun saavuin sinne niin kaikki sukulaiset hämmästyivät ja tunsivat minut. Minulle tuli esiin paljon hauskoja muistoja. Katselin hautaa ja muuta. Kaikki olot ovat muuttuneet paljon vuosikymmenien jälkeen. Kaikki olivat hyvin ystävällisiä ja vieraanvaraisia minulle. Sain nähdä paljon uutta. Sain viettää lämmintä kesää ja suloista kesälomaa yhden viikon siellä ja palasin takaisin kotiin Turkuun. Sitten heinäkuun puolivälissä lähdin taas pitkälle lomalle Karjalaan Savitaipaleelle rakkaan kuuromykkä-veljeni Jooseppi Kolarin luo, jossa sain viettää yhden kuukauden. Siellä oli hyvin hauskaa. Siellä sain uida melkein joka päivä kauniilla Saimaan rannoilla ja kylpeä saunassa 2 kertaa viikossa. Sain poimia metsästä runsaasti mustikoita. Sukulaiset olivat herttaisia ja ystävällisiä minulle. Kun syksy lähestyi niin palasin kotiin Turkuun ja ryhdyin jokapäiväiseen kotielämään ja työhön. Olen hyvin tyytyväinen kesän lomaviettooni ja sain paljon hauskoja muistoja näiltä kesälomamatkoilta. Täällä asun aivan yksin ja minulla on joka päivä työtä, kun pesen pyykkiä ja siivoan huoneita vieraitten luona. Olen kiitollinen Jumalalle, että pysyn terveenä ja reippaana, että voin omalla työlläni elättää itseäni, vaikka olen vähän yli 66 vuoden vanha. Rakkaat terveiseni kaikille ystäville, jotka tuntevat minua.

Turku 28. 10. 1947. Iida Haapali.

ANNA TEITTO KUOLLUT.

Syyskuun 28 pnä kuoli Lappeenrannassa Lappeenrannan yhdistyksen pitkäaikainen ja urheilijan perustajajäsen rouva Anna Teitto vaikean taudin murtamana, elettyään lähes 65 vuotta. Vainaja oli syntynyt 27. 11. 1882 Mäntyharjulla. Käynyt Jyväskylän kuuromykkäin koulun ja meni varastonhoitaja Matti Teiton kanssa naimisiin. Hiljaisena, vaatimattomana ja ystävällisenä luonteeltaan, hän miehensä rinnalla hoiti kotiaan mallikelpoisella tavalla. Vuosien kuluessa heidän kotinsa muodostuikin yhdeksi keskeisimmäksi jossa sekä kaupungin että maaseudun kuurot ja kuulevat mielellään vierailivat ja viihtyivät, Anna rouvan ystävällisenä hoitaessa emännyyttä. Kuurojen yhdistyksen ja kuurojen urheilijain kokouksissa vainaja seurasi valppaasti ajan kysymyksiä sekä suoritti jäsenvelvollisuutensa täsmällisesti. Niin Anna on nyt poissa keskuudestamme ja tuntuu jollakin tavoin tyhjälle hänen paikkansa inhimillisesti ajatellen. Mutta se valoisa ja kaunis muisto, jonka hän ihmisenä ja kuurotoverina jätti jälkeensä sai kauniin ilmauksensa hänen hautajaisissaan 5. 10. -47 Lappeenrannan Uudella hautausmaalla, jonne oli saapunut, vainajan omaisten lisäksi, runsas ystävä-, kuurojen ja kuulevien joukko tekemään viimeistä palvelustaan. Kaunis kukkakumpu sekä vainajan muistolle pidetyt puheet todistivat eron raskautta, mutta samalla myös muiston valoisuutta.

Vainajaa jäi suremaan lähinnä puoliso.

Kirjallisuutta

"SUOMEN KIELEN ÄÄNNEKESTOISTA

puhumaan oppineen kuuromykän ja kuulevan henkilön ääntämisessä. Vertaileva kokeellisfoneettinen tutkimus", jonka tarkastaja J .K. Palomaa on kirjoittanut, saadaan tilata tekijältä. Kirjan hinta, joka on kuulevilta 300 markkaa ja kuuroilta 250 markkaa, voidaan suorit aa postisiirtotilille N:o 5341 tekijän osoitteella Helsinki, Cygnaeuksenkatu 5 C 25. Tällöin kirja lähetetään postipakettina. Kirjan voi tilata myöskin muuten kirjallisesti tai postiennakolla lähetettäväksi. Se on myös saatavana asiamiehiltä eri paikkakunnilla.

KOTKAN KUUROMYKKÄIN YHDISTYKSEN 40-VUOTISJUHLA JA ESITELMÄPÄIVÄT

pidettiin lokakuun 24—25 päivinä Kotkan Keskuskansakoululla. Lauantaina 25 pnä klo 10 kokoontuivat osanottajat linja-autoasemalle josta lähdettiin autolla Karhulan lasitehtaalle tutustumiskäynnille. Siellä olikin paljon mielenkiintoista nähtävää.

Varsinainen 40 v. juhla alkoi klo 18. Osanottajia oli saapunut ilahduttavan runsaasti. Kutsuvieraiden joukossa oli mm. Kyminlään maaherra Arvo Manner rouvineen, Kotkan Kansakoulujen johtaja Järvelä, kunniajäseniä ja sisaryhdistysten edustajia. Yhd. puheenjoht. herra E. Mattila piti tervehdyspuheen lausuen kaikki saapuvilla olevat tervetulleiksi. Juhlapuheen piti hra Eino Karilas. Tulkkina toimi neiti Elise Savisaari, Turusta kiitettävällä tavalla koko juhlien ajan. Juhlapuheen jälkeen siirryttiin ravintolapuolelle nauttimaan korviketta leipineen. — Korviketauon jälkeen seurasi yhd. 40-v. historiikki. Historiikkia lukiessa sattui allekirjoittaneelle vahinko, hän nimittäin jätti epähuomiossa mainitsematta nykyisen puheenjoht. hra Emil Mattilan ansiot, joiden perusteella hänet kutsuttiin yhd. kunniajäseneksi. Herra E. Mattila on ollut yhdistyksemme puheenjohtajana ja rahastonhoitajana monet vuodet ja hän on yhd. toimeliain jäsen, jonka takia johtokunta katsoi velvollisudekseen kutsua kunniajäsenekseen, mikä tässä selvitykseksi mainittakoon. Muiksi kunniajäseniksi kutsuttiin rouva Ida Rantalainen ja hra Otto Rantalainen Jyväskylästä kiitollisina heidän uurastuksestaan yhd. hyväksi monet vuodet ja huolimatta paikkakunnalta poismuutostaan ovat pysyneet yhd. jäseninä.

Vapaan sanan aikana toivat seuraavat kuurom. yhdistyksen edustajat onnittelunsa: Helsingin, hra E. Karilas, Turun nti Savisaari, Kuopion rva Airaksinen, Lappeenrannan hra A. Jäkälä, Lahden nti Ojala, Mikkelin rva Hakonen, Keravan hra Peltonen, Kyminlaakson v.-useura "Tähden" hra E. Tolsa. Jyväskylän hra T. Suonpää, Kymenlaakson Kuurokerhon hra V. Malmi ja Joensuun hra O. Simonen. Adressilla onnitteli Alavuuden k.yhd. Sähkein onnittelivat Kymin läänin maaherra Manner, Landskronan km yhd. Ruotsista, johtaja Urho Kierimo SK. Liiton puolesta, pastori ja rva Elvi ja Väinö Aulanko, Tampereen, Tyrvään ja sen ympäristön, Riihimäen, Rauman, Savonlinnan, Kemin, Äänekosken, Forssan km. yhdistykset, hra Oskar Liikkanen, kirjein onnittelivat tarkastaja Palomaa H:gistä ja nti Ina Norjajoki Porista, joista kaikista pyydän lausua yhd. puolesta kiitokset.

Neiti Elise Savisaari piti esitelmän Mathilda Wreden elämästä. Ohjelmassa oli vielä näytöskappale ja sitten olikin sen päivän ohjelma lopussa.

Sunnuntaina klo 12 päivällä kokoonnuttiin Kotkan kirkkoon jossa saarnasi rovasti Myyryläinen ja jakoi Herran ehtoollista sitä haluaville. Kirkosta menimme keskuskansakoululle jatkamaan esitelmäpäiviä. Tervehdyspuheen jälkeen oli hra Eino Karilaan esitelmä Aleksis Kiven elämästä. Veljekset E. ja V. Tolsa esittivät laulua. Neiti Elise Savisaari piti kauniin ja sisältörikkaan puheen nuorille ja hra S. Mattila kertoi Tukholman matkastaan.

Lopussa arvottiin kaakku ja pöytäliina. Viimemainittu jäi edelleen yhdistykselle, koska sitä ei kukaan onnistunut voittamaan.

Herra Vilho Salovaara H:gistä lahjoitti yhdistyksen omakoti-rahastoon 500 mk mikä tässä kiitollisuudella mainitaan. E. Lehtinen.

URHEILUOSASTO

TAMPEREEN KUUROT URHEILIJAT pitää tavanmukaisen pikkujouluiltaman marrask. 29 p:nä klo 7 illalla Kyttälänkadun huoneustossa. Ohjelma rikas ja joulupukki tulee. Tervetuloa!

JOENSUU. Pikkujoulujuhla pidetään marrask. 29 pnä lauantaina klo 6 illalla ja sunnuntaina klo 11 on kokous hra Otto Heiskasen luona Mäntylässä. Tervetuloa. Uusia jäseniä otetaan.

Joensuun Kuurot Urheilijat.

LAHDEN KUUROT URHEILIJAT järjestää tavanmukaisen ohjelmallisen pikkujoulujuhlan marraskuun 29 p:nä klo 19 Lahden Yhteiskoululla. Tervetuloa läheltä ja kaukaa Lahteen!

TURUN K.M. URHEILUSEURA VALPAS järjestää ohjelmallisen pikkujoulujuhlan lauantaina 29 p. marraskuuta kello 19 kuuromykkäin yhd. huoneustossa, Yliopistonkatu 6. Tervetuloa läheltä ja kaukaa.

Johtokunta.

JYVÄSKYLÄN K.m. Urheilijat, järjestää tavanmukaisesti hauskan pikkujoulujuhlan kuurojenkoululla marraskuun 30 pnä klo 15. Tervetuloa läheltä ja kaukaa.

PORIN KUUROT URHEILIJAT järjestävät iloisen pikkujoulujuhlan palkintojenjakoineen jouluk. 6 pnä, alkaen klo 18 Porin K.m.yhdistyksen talossa. Joulupukki muistaa lahjoillaan. Tervetuloa.

OULUN KUUROT URHEILIJAT-seura järjestää pikkujoulun ja uudenvuoden vastaanottajaiset jouluk. 31 pnä klo 18 luultavasti kuurojenkoululla tai muualta saadussa huoneistossa, myöhemmin ilmoitetaan missä iltamat järjestetään. Mm. hauskaa ohjelmaa, ja joulupukki saapuu Lapista. Kuurot! Älkää viitsikö jäädä kotiin äidin syliin, vaan matkustakaa pohjolan valkeaan kaupunkiin uuden vuoden valvojaisiltamaan. Tervetuloa läheltä ja kaukaa!

"Tane".

HILJAISEN URHEILIJAN JOULU ilmestyy KUL:n kustantamana 28-sivuisena "kuvamakasiinina" joulukuun alussa. Kansi kaksivärinen. Sisältöä: PM-kisat kuvasarjoineen. Janne Lehtimäen, sprintteriveteraanin, haastattelu. Matti Skyttin 25-vuotinen painijaura. Nisse Karlssonin, kuuluisan mestarihiihtäjän, valmentautuminen. Läpi raunioituneen Saksan Pariisiin Oscar Rydenin kuvaamana. Amerikkalaista kuurourheilua kuvasarjoin. Runo Katri Pitkäseltä. Pilkkeitä PM-kisoista. Kuvaus ruots. suurjuoksijasta Olle Johanssonista. Palkintotuomarikurssit Turussa. "Mykän tilanomistajan torni", skotlantilaisen linnan mysteerio, y.m. urheilukirjoituksia. Kaskuja, Pilakuvia. Yli 50 kuvaa.

"Hiljaisen urheilijan joulun" ilmestyminen on todellinen urheilutapaus kuurojen maailmassa. Se on muodostuva KUL:n matkarahaston jokavuotiseksi tulolähteeksi. Kiirehtikää sen tilaamista ennenkuin se voi loppua kesken, koska sitä myydään myös kuuleville.

Tilaukset ja asiamiesten ilmoittautumiset vastaanottaa Jussi Luomajoki, Helsinki, Helsingink. 11 B. "Hiljaisen urheilijan joulu"-julkaisun hinta on 40 markkaa.

TIETOJA KOTIMAASTA

KUOPION KUULUMISIA.

Kuten viime numerossa oli ilmoitettu järjestää Kuopion Kuuromykkäinyhdistys esitelmäpäivät pikkujoulujuhlineen joulukuun 6—7 päivinä Kuurojenkoululla. 25 % alennus rautatielippujen hinnoissa on jo saatu.

Ohjelmien arvokkuuden takavat mm. rovasti Myyryläinen a toimittaja Pitkänen. Varsinkin viimeksimainitun esitelmät, matkavaikutelmat Ruotsissa ja Tanskassa havainnollisesti esitettynä herättänevät osanottajien mielenkiintoa kuurojen yhdistystoimintaa kohtaan. Tämän takia toivomme mm.

iisalmelaisten, varkautelaisten kohtalotovereitten ja Kuopion ympäristön kuurojenkin saapuvan joukolla valistustilaisuuteemme.

Ravintolatarjoilusta ja muustakin ohjelmasta koetamme vähäisistäkin voimistamme huolimatta vastata osanottajien tyytyväisyydestä. Sen sijaan majoituksesta on osanottajien itse huolehdittava. Siis — tervetuloa läheltä ja kaukaa. Ville.

RIIHIMÄEN Kuurojenyhdistyksen esitelmäpäivät on, kuten aikaisemmin ilmoitettiin, joulukuun 6—7 päivinä. Tilaisuus pidetään Riihimäen Pohj. kansakoululla ja alkaa se 6 p:nä klo 18. — Ohjelma on hyvä ja puhujat hyvät ja matka saadaan tehdä 25 % alennuksella. Tervetuloa siis taas Riihimäelle vaihtelua ja uusia tietoja saamaan!

HÄMEENLINNAN Kuuromykkäin Yhdistyksen pikkujoulua vietetään sunnuntaina marraskuun 30 p. tyttölyseolla klo 13. Kaikki sydämellisesti tervetulleita juhlaan. Tarjoilua on ja joulupukki saapuu.

FORSSAN KUUROJEN KERHO järjestää pikkujoulun tulevan joulukuun 7 pnä. Kokoonnutaan seurakuntataloon klo 10 ap. Tervetuloa Johtokunta.

ÄÄNEKOSKEN Kuurojen yhdistyksen pikkujoulua vietetään joulukuun 14 p:nä Äänekosken kansakoululla. Tilaisuus alkaa kello 12. Ohjelma koetetaan saada monipuoliseksi. Ohjelmassa mm. esitelmiä, joulupukki ym. Myös joulupuuroa tarjoillaan.. Tervetuloa!

LIEKSASSA järjestää Pohj.-Karj. Kuurojenyhdistys pikkujoulujuhlan joulukuun 13 pnä illalla hra Viljo Lackmanin luona Jamalinniemessä. Samoin järjestetään kokous pyhänä päivällä. Tunnettu puhuja tulee. Tervetuloa! Jäsenet saapukaat.

PIETARSAAREN Kuuromykkäinyhdistys järjestää lauantaina jouluk. 27 pnä klo 16 joulujuhlan. Hyvä ohjelma. Muutamia ruotsalaisia kuuro-vieraita saapuu mukaan juhlaamme. Tervetuloa! Johtokunta.

Pietarsaaren K.m.yhdistys järjestää myös jouluk. 6 pnä aamupäivällä tavaranäyttelyn ja myyjäiset. Illalla on myös esitelmäjuhlat lauantaina klo 19 ja sunnuntaina. Tervetuloa! Johtokunta.

RIIHIMÄEN Kuurojenyhdistyksen kuusijuhla on tällä kertaa Loppiaisaattona — joulupukin toivomuksesta, Järvelässä Sulo Laitikkalan kodissa. Ilmoitetaan lähemmin joulukuussa.

VARKAUDESSA pidetään Kuurojenyhdistyksen perustava kokous joulukuun 20 ja 21 p:nä. Lauantaina on paikkakuntalaisten neuvottelukokous ja sunnuntaina yhdistyksen varsinainen perustamiskokous. Ajasta ja paikasta ilmoittavat paikalliset toimihenkilöt. Tervetuloa! Liiton asiamies toimittaja Rurik Pitkänen saapuu.

KYMEN LÄÄNINHALLITUS on suonut omakodin rahakeräysluvan syysk. 19 pnä Lappeenrannan Kuurojen yhdistykselle. Lupa kestää 6 kuukautta alkaen 1. 11. 1947—30. 4. 1948.

75 VUOTTA täytti syyskuun 18 p:nä vanhaisäntä Oskar Louttu Sammaljoella. Hän on syntynyt Messukylässä v. 1872 ja asettui Tampereelle asumaan v. 1896. Vuonna 1918 hän siirtyi Tyrvään Sammaljoelle hoitamaan vaimonsa perintömaata, jonka ahkeralla työllään saattoi hyvään kuntoon. Muutamia vuosia sitten hän luovutti tilan tyttärelleen. — Korkeasta iästä huolimatta hän vielä tekee maatyötä. Hän on Tyrvään ja sen ympäristön kuuromykkäin yhdistyksen "Heffatan" vanhimpia jäseniä. Merkkipäivänään hän kutsui sukulaisia ja naapureita luoksensa juhlapäivälliselle. Sydämelliset onnittelumme 75-vuotiaalle! Ta-ku.

70 VUOTTA täytti lokakuun 19 p:nä neiti Anni Sallgrén Kokemäellä.

70 VUOTTA täyttää 11 p. marraskuuta rouva A. Ruusuvaara.

60 VUOTTA täytti tk. 13 päivänä Turussa rouva Sigrid Virmavirta. Hän on käynyt Porvoon kuuromykkäinkoulun ja saavuttanut jo koulussa kiitettävän puhetaidon, jota hän vuosien kuluessa on lisännyt ahkeralla puheenkäytöllä. Näin hän on saavuttanut harvinaisen taidon tulla toimeen puhumalla kuulevienkin kanssa.

Turun kuuromykkäinyhdistyksessä on rouva Virmavirta ollut keskeisimpiä jäseniä. Hän on hoitanut siellä useampia luottamustoimia ja ollut hyvänä esimerkkinä toisille esiintymisessä ja yleensä ystävällisyydessä. Kaikessa muussakin hän on edistänyt Turun yhdistyksen rientoja. Turun Kuuromykkäin Raittiusyhdistyskin on saanut rouva Virmavirralla apua ja myötämielisyyttä toiminnassaan Turun kuuromykät ja kuurot ovat tästä kaikesta suuriarvoisesta avustuksesta kiitollisia rouva Virmavirralle.

Kodissaan rouva Virmavirta esiintyy hyvänä kodin emäntänä. Hänen vierasvarainen kotinsa on aina avoinna lukuisille ystäville. — Lehtemme yhtyy niihin onnitteluihin, joita rouva Sigrid Virmavirta merkkipäivänään saa.

ROUVA IDA MOUTON joutui 60-vuotispäivänään monien ystävällisten kunnianosoitusten kohteeksi. Päivän kuluessa hän sai lukuisasti onnitteluja henkilökohtaisten käyntien, kukkain, sähkeiden, kirjeiden ja adressien sekä kirja- ja rahalahjain muodossa. Helsingin Naiskerho, kutsuen juhlivan kunniajäsenekseen, onnittelee puheenjohtajaansa taiteilija Lauri Mikkolan tekstaamalla upealla adressilla, jossa oli kerhon jäsenten nimet. Samoin Helsingin Kuuromykkäinyhdistys ja raittiusyhdistys "Surd" yhteisin Mikkolan tekemin loistoadressein, jossa oli 78 henkilön nimet, esittivät lämpimät onnentoivotukset juhlivalle johtohenkilölleen. Helsingin Kuuromykkäin Ystävät r.y. onnitteli johtokuntansa jäsentä Sotainvaliidien Veljesliiton adressein, jossa oli kaunis omistuslause. Sähkeitä oli saapunut mm. Tampereen Naiskerholta, Porin ja Keravan Kuuromykkäin yhdistyksiltä, pastori Lauri Paunulta perheineen ja professori Eskolan perheeltä. Kirjalahjoin onnittelivat Helsingin Kirkkoneuvosto, Sofia ja Aino Lankela ja R. Lönnfors. Hämeenlinnan Kuuromykkäinyhdistys oli lähettänyt kauniin onnittelukirjeen kukkineen. Ja monet lukuisat rouva Moutonin ystävät ympäri maata muistivat häntä merkkipäivänään kirjoin ja kukkasin hyvänä kuuromykkäin ystävänä.

Solveig Karilas.

50 VUOTTA täytti lokak. 13 p. rva Solveig Karilas Helsingissä. Rouva Karilas on syntyään helsinkiläinen ja hyvän kodin lapsia. Lapsuusvuosinaan hän kävi ensin David Hirnin lastentarhassa ja sittemmin suoritti koulukurssin Porvoon kuuromykkäinkoulussa. Koulunsa lopetettuaan hän alkoi opiskella porsliinimaalausta, joka onkin ollut hänen suuri "hobbynsa". Hän on maalannut lukuisia porsliiniesineitä, joilla on kaunistanut kotiaan.

Rva Karilas suoritti myös taidekukkien valmistuskurssin taiteilija rva Munsterhjelmin luona ja tämän jälkeen hän harjoitti omaa taidekukkaliikettä kotonaan. Nuoruusvuosinaan oli rva Karilas innokas tennispelaaja. Helsingin Kuurojen V.- ja U.-seuran naisedustajana on hän ollut 3 vuoden ajan, ja esiintynyt myöskin yksintanssijana ja kansantanhuajana kuuromykkäinyhdistyksen juhlissa.

Mentyään v. 1921 naimisiin kirjaltaja Eino Karilaan kanssa, on hänen ollut pakko vähentää sivuharrastuksiaan kodin ja perhe-elämän hyväksi. Suurimman osan voimiaan onkin rva Karilas uhrannut kodilleen. Mallikelpoisena emäntänä on hän vaalinut ja kasvattanut lapsensa ja pitänyt huolta miehensä hyvinvoinnista.

H.K.Y:n Naiskerhon uskollinen johtokunnan jäsen on rva Karilas ollut jo yli kaksikymmentä vuotta ja kuusitoista vuotta on hän hoitanut kerhon rahastonhoitajan tehtävät. Kiitollisuuden osoitukseksi hänen uhrautuvasta yöstään kerhon hyväksi kutsuttiin hänet Naiskerhon kunniajäseneksi viime talvena. H.K.Y. kutsui rva Karilaan vakinaiseksi jäsenekseen uskollisesta jäsenvelvollisuuksien suorittamisesta 30 vuoden aikana.

Rva Karilas on todella hieno ja vaatimaton luonne. Aina ystävällisenä suhtautuu hän kohtalotovereihinsa, pitämättä lainkaan ääntä itsestään. Hänen kanssaan on helppoa tulla toimeen ja onkin hänellä paljon ystäviä, jotka osaavat antaa arvoa hänen luonteensa ominaisuuksille. Vaatimattomuushan on ihmisen parhaita hyveitä ja juuri tällaisena rva Karilas on hyvänä esimerkkinä H:gin Kuurojen keskuudessa. Tulkoon nyt puolisatataipalettaan juhlineen tielle paljon hyviä ja onnellisia päiviä ja suokoon Korkein hänelle voimia vielä kauan vaikuttaa kuurojen ystäviensä hyväksi.

TYRVÄÄN KMY. JUHLAPÄIVILTÄ. Kesäk. 23—24 p. vietti Kiikan ja sen ympäristön kuurojen yhdistys "Heffata" 40-vuotisen toimintansa muistojuhlaa Tyrvään avarassa yhteiskoulussa joka sijaitsee Vammalan kauppalassa noin kilometrin verran Tyrvään asemalta. Juhlaan oli saapunut nuoria ja vanhoja kautta maan, lähemmäksi 200 henkeä. Juhlasali oli koristettu köynnöksin ja kukin. Heffatan oma talo oli ikuistettuna seinällä taiteilija J. F. Talvian maalaamana. Jo ennen juhlan alkamista oli vieraspaikkakuntalaisilla tilaisuus tutustua Vammalan kauppalaan ja vapaasti seurustella toistensa parissa ja ajanvietteeksi oli noin 3 tunnin ajan kenttäpelejä.

Kello 17 alkoi avajaisjuhla. Puheen piti Elsa Ritala. Runon "Terve ystävä sä", esitti Tauno Kuutti. Emäntä Anna Kuutti esitti yksinlaulua "Heilu keinuni korkealle. Vanhanajan rangaistustavoista kertoi T. Kuutti ja yliopp. Erkki Hakala esitelmöi värinaistimuksesta ja sen tutkimisen tuloksista. Ohjelman viimeisenä numerona oli taiteilija L. Vainolan taikatemppuja. — Sen jälkeen matka linja-autoilla Vihattulanniemeen. Toimittaja herra Prusin kautta museoyhdistys järjesti kuuroille 20 % alennuksen tilaisuuteen ja näin viettivät kuurot ja kuulevat yhteisen juhannusaaton kokkoineen. — Juhannuspäivänä jatkettiin juhlaa jälleen yhteiskoululla.

Kello 10 ap. saapui yhdistyksemme kunniajäsen monivuotinen ystävämme rovasti L. H. J. Svanberg pitämään meille Jumalanpalveluksen. Laulettiin ensin suvivirsi ja senjälkeen seurasi rovastin kaunis puhe ja sitten kiitosvirsi.

Väliajan jälkeen seurasi J. F. Talvian tervehdyspuhe. Juhlarunon "Soi kello hiljaisuuden maassa", esitti eemäntä Anna Kuutti. Tämän jälkeen toimittaja Rurik Pitkäsen juhlapuhe. Ylioppilas Erkki Hakala esitti tilaisuuteen sopivan sepittämänsä runon. Historiikin esitti opettajatar Kerttu Lomma. Tämän yhteydessä paljastettiin edesmenneiden Heffatan jäsenten ja lahjoittajien muotokuvat Kaarlo Ritalan, Vilho ja Akseli Ritalan, Kaarlo Markkulan ja elossa olevan monivuotisen yhdistyksemme puheenjohtajan J. F. Talvian. — Heiltä olemme niin paljon saaneet hyvää ja kaunista aikoinaan. — Muistelemme heitä hetken hiljaa ja pyydämme Jumalan rauhaa rakkaillemme, jotka ovat päässeet lepoon.

Tervehdyksiä ja onnitteluja lausuivat seuraavat henkilöt. Toimittaja H. Prusi Vammalan kauppalan

puolesta ja edustajat I. Norjajoki Porin kmy, M. Katainen Tampereen kmy, O. Lampinen Rauman kmy, B. Kaski Turun kmy, H. Yläkorpi Hämeenlinnan kmy, H. Kuusela Riihimäen kmy, Hj. Sandblom Helsingin kmy, Teuvo Suonpää Jyväskylän kmy, Simonen Joensuun kmy, M. Savisaari Alavuden kmy, O. Liikkanen Kemin kmy, E. Koskinen Hämeenkyrön kmy, M. Nieminen Salon kmy, M. Salomaa Keravan kmy, J. Leivo Vaasan kmy, R. Pitkänen Suomen km.liitto ja Kristiinan k. yhd. Sähkeitten ja kirjeitten kautta onnittelivat Heffatan perustaja rouva Elma Ignatius ja neiti Helena Eskola, Forssan kuurojen kerho, Kuopion, Lappeenrannan, Kotkan, Oulun, Mikkelin ja Kokkolan kuurojen yhdistykset. Adressit Porin, Kainuun, Lahden km.y:t, kirjeillä Nivalan ja Seinäjoen km. y:t. Sähkösanomia ja adresseja ei luettu kun huone oli kuuma ja säästettiin aikaa. Päiväjuhla loppui Maammelaululla jonka Sammaljoen kuoro esitti.

Väliajan jälkeen alkoi juhlapäivällinen kello 16, osanottajia oli 130. Kutsuvieraina saapuivat ruustinna ja rovasti Svanberg, yhteiskoulun rehtori Hariola rouvineen ja toimittaja H. Prusi rouvineen ja yhteiskoulun vahtimestari rouvineen sekä kuuromykkäin liiton sihteeri R. Pitkänen ja 15 kuuromykkäin yhdistysten edustajaa ym.

Ruokailuaikana kutsui rovastimme kansan koolle ja puhui kauniisti yhdistyksemme toiminnasta ja korosti, että kuinka suuri merkitys on sillä, että ystävät saavat tavata toisiaan kokouksissa ja juhlissa valistaen toinen toistaan. Rovastimme teki meille liikuttavan yllätyksen. Hän ojensi meille auttavan kätensä kautta Tyrvään seurakunnan varoista 10.000:— Heffatan oman kodin korjaamista varten.

Ruokailuaikana pyydettiin Sammaljoen kuoron toistamaan Maammelaulun ja yksinlaulua esittivät emäntä Anna Kuutti, rouva H. Hurttila, hra H. Yläkorpi, neiti I. Norjajoki puhui rovastille kauniita kiitoksen sanoja ja lausui runon kylväjästä. — Ruokailun jälken olimme vielä hetken yhdessä, silloin ilmestyi 2 pikkutyttöä ja he esittivät leikkiesityksen "itkevä viulu" ja unkarilaisen kansantanhun. Tämän jälkeen kenttäpelien palkintojenjako. Ja taiteilija L. Vainolan kertomus ulkomaan matkoista. Ihana lämmin ilma alkoi raukaista kansaa. — Siksipä järjestettiin myyjäiset viimeksi ja juhlakansa hajaantui kotiinsa eväät kainalossa.

Pyydämme kiittää Teitä kaikkia juhlamme avustajia, niin kuulevia kuin kuurojakin. Työ on ehkä tuntunut hyvinkin raskaalta, mutta korkein kaiken teille tämän palkitkoon. — Sillä Hän on sanonut: Mitä olette tehneet yhdelle minun veljistäni. Sen olette tehneet minulle. Siis vielä kerran sydämellinen kiitos kaikille avustajillemme. E. R.

KEMIN kuurojen kerho vietti 5-vuotisjuhlaansa lauantaina tk. 22 p:nä. Jäseniä oli tilaisuuteen kerääntynyt runsaasti kaikkiaan yli 40 henkeä.

Puheenjohtaja nti Kaija Laurila piti tervehdyspuheen. Rva Aino Liikkanen lausui ja Vihtori Aitto-oja luki kertomuksen, minkä lisäksi oli vielä muuta ohjelmaa.

Kerhon vuosikokous pidettiin sunnuntaina. Saapuvilla oli 33 jäsentä ja 8 ei-jäsentä. Yhdistyksen puheenjohtajaksi valittiin Oskari Liikkanen, sihteeriksi rva Aino Liikkanen, rahastonhoitajaksi Vihtori Aitto-oja sekä muiksi johtokunnan jäseniksi rva Toini Elorantа ja Martti Hedman, varalle nti Anni Haapala ja Elo Korpela. Jäsenmaksuna päätettiin periä 50 markkaa.

JYVÄSKYLÄSTÄ. Koska nyt kerran on Jyväskylän vuoro, niin kerron siitä vähän. J:län K.m. urheilijain toiminta on sujunut reippaasti eteenpäin, mutta olisi hauskaa, jos olisi käytettävissä kunnon huoneisto. Paljon suunnitelmia on ja samalla toivoa saada vielä lisää tovereitakin niin että työ luistaisi vielä paremmin. Mutta ikävä juttu on kun monet nuoret kuurot ovat vähän itsepäisiä, toivon että he tottelisivat vähän paremmin vanhempia kuuroja, jotka ovatkin mallikelpoisia.

Olemme järjestäneet tavanmukaisesti vappunaamiais-juhlat 1 p:nä toukok. t.koululla. Kuuroja oli saapunut noin 60 henkeä. Seuran puheenjohtaja hra H. Mäkinen piti tervehdyspuheen, toivottaen läsnäolijat tervetulleiksi, sekä esitti havaintoja KUL:n vuosikokouksesta H:gissä. Tämän jälkeen nti Elsa Matilainen lausui sopivan vappurunon. Hra Teuvo Suonpää piti kertomusta "?" Loppujen lopuksi oli huumoria, voimisteluesityksiä pilanäytös y.m. hauskaa. Naamiaiskilp. parhaat tulokset olivat: I nti Lyyli Lapinmäki, II nti Inkeri Kettunen ja III hra Toivo Korhonen.

Päivien päätyttyä hajaantui juhlaväki kotiinsa, vieden mukanaan kauniin muiston onnistuneista juhlista. T. S—us.

KIITOS. Kaikille entisille oppilailleni ja muille kuuroille ystävilleni, jotka muistivat minua lahjoilla, sähkösanomilla ja kirjeillä 50-vuotispäivänäni, pyydän täten lausua sydämellisimmät kiitokseni.

Kaarlo Pääkkönen

KIITOS. Sydämelliset kiitokset kaikille niille, jotka kukin, lahjoin ja onnitteluin minua syntymäpäivän johdosta muistivat. Helsinki 13. 10. 47.

Solveig Karilas.

KIITOS. Kiitän sydämellisesti Helsingin Kuuromykkäinyhdistystä, raittiusseura "Surdia", Kirkkoneuvostoa, Kuuromykkäin Ystävät ry:n johtokuntaa, Helsingin ja Tampereen Naiskerhoja sekä kuuromykkiä Porissa, Hämeenlinnassa, Riihimäellä, Oulussa, Kuopiossa, Iisalmella, Lapinlahdella, Turussa, Keravalla ja Kruunukylässä ilahduttaessanne minua puheilla, lahjoilla, sähkeillä, adresseilla, kukilla ja kirjeillä täyttäessäni 60 vuotta. Ida Mouton.

KIITOS. Kotkan Kuuromykkäin yhdistys haluaa esiintuoda parhaat kiitoksensa onnitteluista, adres-

seista ja sähkeistä, jotka saapuivat 40-vuotisjuhlille. Samoin kirjansitoja hra V. Salovaaralle rahalahjoituksesta omakoti-rahastoon.

KIITOS Ystävällisistä onnitteluista 50- vuotiaspäivänäni kukkien, raha- ja muiden lahjojen sekä sähkeitten muodossa pyydän esittää lämpimät kiitokseni. Vaasa 4. 10. -47.

August Nordberg.

SHAKKIUUTISIA PIETARSAARESTA.

17 p:nä lokak. 1946 järjestettiin Pietarsaaren kuurojen shakkiklubin ja Pietarsaaren shakkiklubin junioreiden ystävyysottelu shakissa. Voittajana selviytyi PKSK numeroin $4^1/_2$—$3^1/_2$. Ottelua seurasi lukuisa yleisö. Uusintaottelu suoritettiin kuuromykkien huoneistossa 3 p:nä jouluk. ja tällä kertaa ottelu oli ratkaisematon 4—4. Myöhemmin haastoi PKSK kuulevat ystävänsä pikaturnajaisiin, joka käsitti 6-miehisen joukkueen. Ottelun voitti isännät tuloksin 7—5. PSK:n junioreilla oli monta kaunista sanaa sanottavanaan pikaottelusta, sillä tämä oli ensimmäinen kerta kun he olivat olleet sellaisessa ottelussa. Jouluk. 6 p:nä järjesti PKSK pikaturnaukset jäsenilleen, johon osallistui 10 kuuroa sekä 2 kuulevaa ystävää. Voittajaksi tuli Paul Lindberg 10:llä pisteellä. Toiseksi sijoittautui Grönroos (kuuleva) 9 pist. Häntä seurasi Svante Rönning 8 pist. Välittömästi ottelun jälkeen seurasi palkintojen jako ja voittajille huudettiin eläköötä. PSK lausui toivomuksena, että vastaisuudessakin järjestettäisiin seurojen välisiä otteluja, jotka lähentäisivät kuurojen ja kuulevien välisiä suhteita. Seuraava ottelu ajateltiin järjestettäväksi jonakin sopivana päivänä tammikuussa.

PKSK sai ystävyysottelutarjouksen Ångermanland'in kuuromykkiä vastaan, joka pelattaisiin Örnsköldsvik'issä (Ruotsissa). Ottelu suoritettaisiin jouluk. 14—15 p:nä. Saatuaan passit ja matkaluvat matkusti joukkue, joka käsitti puh.joht. Selim Lillhannus, Martin Hellöre, Paul Lindberg, Elmer Norrbäck ja Magnus Björkbacka. Joukkue palasi viikon oleskelun jälkeen ja sillä oli ainoastaan kiittäviä arvosteluja lausuttavanaan kaikesta siitä ystävällisyydestä ja vieraanvaraisuudesta, joka heidän osakseen oli tullut vierailun aikana Ruotsissa. Ystävyysottelun voitti PKSK tuloksin 8—2. Ottelu oli yksityiskohdittain seuraava: Gustav Boman, Å. — Elmer Norrbäck, P. 1—1, Filip Marklund, Å. — Paul Lindberg, P. —2, Sigurd Marklund, Å. — Martin Hellöre, P. 0—2, Harry Åkerstedt, Å. — Magnus Björkbacka, P. 0—2, Frans Husberg, Å — Selim Lillhannus, P. 1—1. Pikaturnausottelussa Gullänget'issä voitti Paul Lindberg, Martin Hellören tullessa toiseksi. PKSK:lle luovutettiin muistolahjaksi komea pokaali ja Ruotsin lippu. Yhteisellä päätöksellä päätettiin pitää uusintaottelu pääsiäisen aikana Pietarsaaressa ja kutsu on tästä lähetetty ruotsalaisille. Palaamme otteluun myöhemmin.

Lokak. 19—20 p:nä oteltiin Pietarsaaressa kiertopalkinnosta Pietarsaaren ja Helsingin kuuromykkäin shakkiklubien välillä. Helsinki voitti ottelun $4^1/_2$—$3^1/_2$. Ensimmäisenä päivänä olivat pistemäärät tasan 2—2, mutta toisena perivät pääkaupunkilaiset voiton. Yksityiset pelitulokset olivat seuraavat: Elmer Norrbäck, P. — Hj. Sandblom, H. 1—1, Martin Hellöre, — P. Arvo Helenius, H. 1—1, Paul Lindberg, P. — O. Entelä, H. 1—1, Magnus Björkbacka, P. — Kalle Hämäläinen, H. $^1/_2$—$1^1/_2$. Siis tasaisia ja kovia otteluja.

Liitteenä seuraa Kuuromykkäin Joulun tilauslista ja -kortti.

Samanaikaisesti pelasi Pietarsaari kaksi muutakin ystävyysottelua nim. Vaasaa ja Kokkolaa vastaan. Vaasa voitti P:saaren B-joukkueen 5—3, kun taasen P:saaren C-joukkue voitti kirkkaasti Kokkolan 4—2. Yksityiset pelitulokset olivat seuraavat: (P:saarelaisten nimet ovat ensimmäisinä) P:saari—Vaasa: A. Jansson—P. Ahlskog 1—1, K. Mattsson—M. Tarvonen 0—2, S. Lillhannus—T. Tarvonen 1—1, H. Forsblom—T. Taimisto 1—1. P:saari—Kokkola: U. Lillfors—S. Lidsle 1—1, B. Lindholm—R. Gripström 2—0 ja Saga Mattsson—P. Hannikoski 1—1

TAMPERE. Tunnetun urheiluveteraani V. Kaurelan kutsusta Tampereen Kuurot Urheilijat toukok. 11 p:nä toimeenpanivat hänen luonaan Haikanalueella jäsenille murtomaajuoksut. Miehiä oli ilahduttavan runsaasti osallismassa m.m. joukossa tervetullut jäsen maailmanennätysmies T. Broman. Lisäksi oli mukana yksi nainen verryttelemässä.

Loppuun juoksi 7 miestä, joista sijoittuivat:

1. K. Irri 15.31.
2. M. Peltonen 15.32.
3. O. Hämäläinen 16.13.

Kilpailun päälle otettiin makoisat löylyt, johon kaikki olivat yhtä tyytyväisiä kuin erinomaiseen ja paljon puhuttuun rataan. Kotvan aikaa nautittuaan yhdessäolosta kokoonnuttiin pihamaalle ikuistettavaksi filminauhalle. TKU esittää mitä runsaimmat kiitokset herrasväki Kaurelalle ystävällisestä kutsusta.

"Mukana juossut."

Myytävänä Kuuromykkäkoulun perustajan

K. O. MALMIN RINTAKUVA

(pronssattua kipsiä) à mk 1.000:— lähetyskuluineen. Lähetetään postiennakkona.

Tait. J. F. Talvia, os. Kiikka.

Syntynyt terve tyttö

VAPPU-ANJA 12. 9. 47.

Impi ja Arvo Noro.

†

Rakas vaimoni

Anna Alina Teitto

os. Ruuska

kuoli 28. 9. -47 Lappeenrannassa, synt. 27. 11. 1882. Mäntyharjulla.

Kiitos Anna suuresta rakkaudestasi.

MATTI.

Paljon kärsit, paljon kestit, viimein rauhan saavutit.

Tilatkaa myytäväksenne

KUUROMYKKÄIN JOULU 1947

28 sivua! / Arvokkaita kirjoituksia! / Runoja! / Runsaasti kuvia!

Hinta ainoastaan 35 markkaa

Hyvät myyntipalkkiot, joista lähemmin kerrotaan tekstisivulla 113.

Suuri palkintokilpailu

eniten myyneitten kesken, jotka ovat myyntinsä tilittäneet ja maksaneet ennen joulukuun 31 päivää 1947. Myyntipalkkion lisäksi voitte saada I. palkintona 3.000:–, II. palkintona 2.000:–, III. palkintona 1.000:– tai ylimääräisenä palkintona vähintään 100 kpl. myyneitten kesken arvottavan 1.000:–.

Ansaitkaa itsellenne hyvät joulurahat.

Myykää joululehteämme kaikille ja kaikkialle! Siten tuette oman liittonne tekemää laajaa valistustyötä koko maassamme.

Myyntiä voi jatkaa vielä joulupyhinäkin, mutta paras myyntiaika on ennen joulua.

Asiamiestoimi on kunniakas tehtävä.

Tehkää heti tilauksenne mukana seuraavalla kortilla.

Suomen Kuuromykkäinliitto, Helsinki, Liisankatu 27 E 10.

Helsinki 1947, Oy. Surdus Ab.